

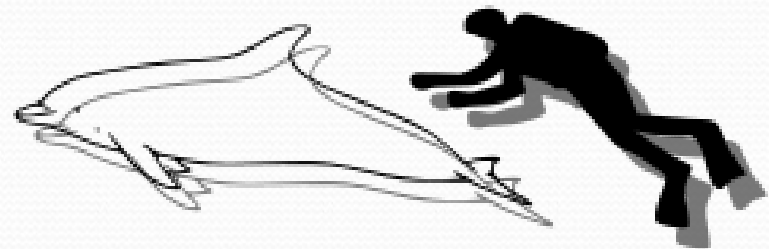
VELIKA PLISKAVKA

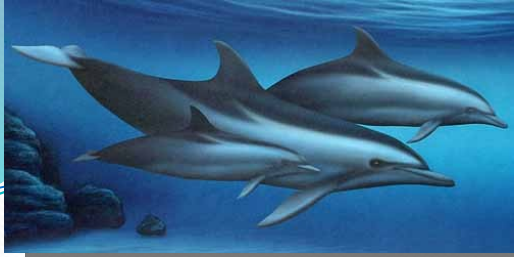
Tursiops truncatus



TRUP

- največji kljunati delfin
- zraste do 4m
- tehta lahko več kot pol tone (max. 650 kg)
- po hrbtu so sive do črne, lahko tudi temnovijolične, po trebuhu pa bele
- na hrbtu imajo visoko srpasto plavut in par koničastih prsnih plavuti
- obstajajo številne barvne različice
- spodnja čeljust je daljša od zgornje
- na obrazu imajo večno smehljajoči se »delfinji« izraz
- v čeljustih imajo zobe (18 – 26 parov v vsaki čeljusti)
- spadajo v podred zobatih kitov
- zaradi oblike glave jim v angleščini pravijo »the bottlenose dolphin« = »stekleničasto – nosi – delfin«
- z repno plavutjo zamahujejo gor in dol





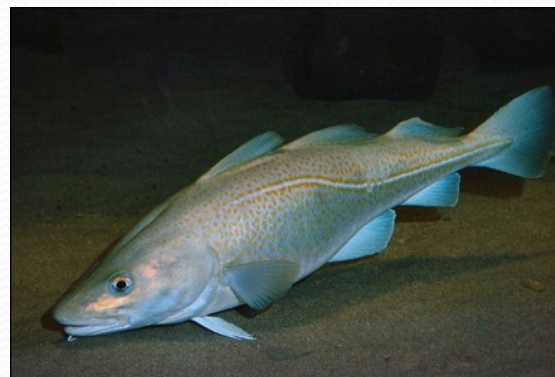
RAZMNOŽEVANJE

- pariyo večinoma spomladi ali poleti
- po desetih ali dvanajstih mesecih brejosti samica praviloma skoti enega mladiča
- pri skotitvi pomagata dva ali več delfinov (funkcija babic), varujejo pred napadi morskih psov, ki bi jih znala privabiti kri
- po rojstvu se cela skupina poda na pot, novorojenčka pa na njegovi poti spremljajo tudi babice
- samica doji mladiča najmanj 16 mesecev, tako da ima mladiča lahko le enkrat v dveh ali treh letih
- verjetno se vsakič pari z drugim samcem



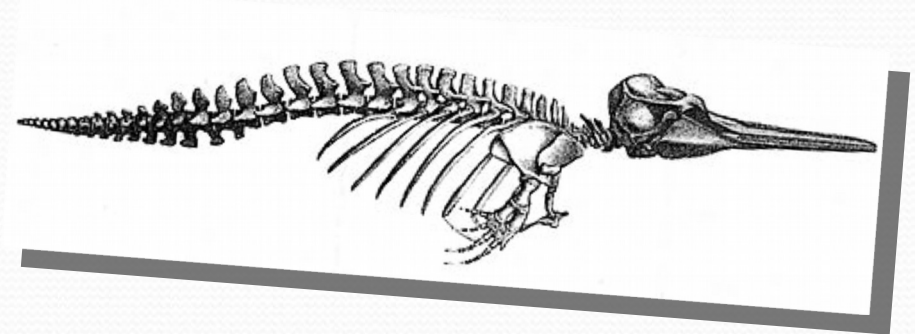
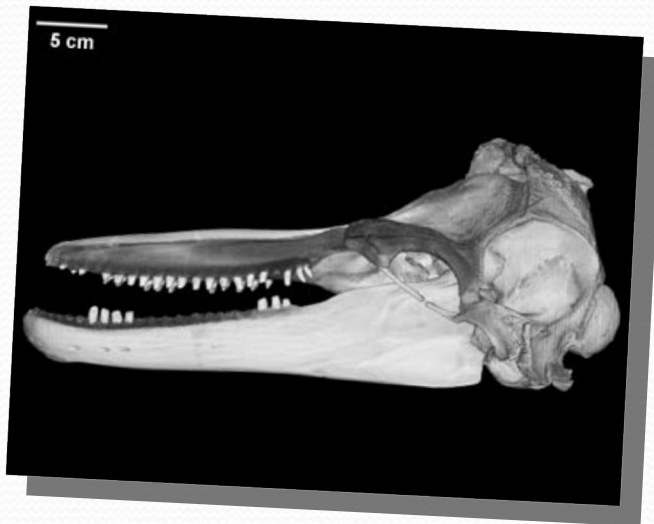
PREHRANJEVANJE

- osnovna hrana so najrazličnejše ribe, njihov način lova ustreza vrsti plena
- v njihovi hrani se le redkoma pojavljajo glavonožci ali drugi nevretenčarji, oziroma ptiči, ki sedajo na morsko gladino
- kadar se pripravljajo na lov na velike jate rib, se skupaj zbere tudi do sto živali, ki svoje akcije usklajujejo z zvokom, ki spominja na nekakšno govorico



ZGODOVINA DELFINOV

- predniki delfinov so živeli na kopnem - pred približno 50 milijoni let so se preselili v vodo
- skozi čas se je telo delfinov prilagodilo vodnemu okolju
- dihalna odprtina se je pomaknila na vrh glave
- izgubili so dlako
- sprednje noge so se spremenile v prsne plavuti, zadnje pa so zakrnele
- ločeno od okončin se je razvil rep, ki služi za plavanje
- repna plavut je, za razliko od rib, vodoravna





ŽIVLJENJE V JATI

- večina jat je na določenem območju stalna, čeprav so ponekod prisotne tudi sezonske migracije
- nekatere populacije so zelo mobilne in živijo na zelo velikih območjih, druge pa so lahko živijo na zelo majhnih območjih
- velike pliskavke so zelo družabne živali
- na nekaterih območjih se velike pliskavke zadržujejo v istih skupinah z drugimi vrstami kot so npr. kiti piloti, okrogloglavi ali Rissovi delfini in celo kiti grbavci
- Velikost skupin se večinoma giblje med 2 in 15 živali, čeprav jih je ponekod v isti skupini lahko več kot 100, na odprtih oceanih pa celo več kot 1000

Več samic z mladiči pogosto tvori večje skupine, odrasli samci pa v manjših



VEDENJE

- velike pliskavke so aktivne podnevi in ponoči
- na njihovo vedenje vplivajo letni čas, čas dneva, plimovanje, družben položaj
- za velike pliskavke je značilno, da so prilagodljive in da vedenje prilagajajo glede na trenutne okoliščine in morebitne spremembe v okolju
- lahko se učijo iz lastnih izkušenj, znanje pa prenašajo tudi na druge delfine (potomci)
- delfini so lahko agresivni do drugih delfinov iste vrste, pa tudi do drugih vrst kitov in delfinov
- velike pliskavke v Veliki Britaniji so znane po napadih na pristaniške pliskavke, ki se velikokrat končajo s smrtjo (vedenje ni razjasnjeno)



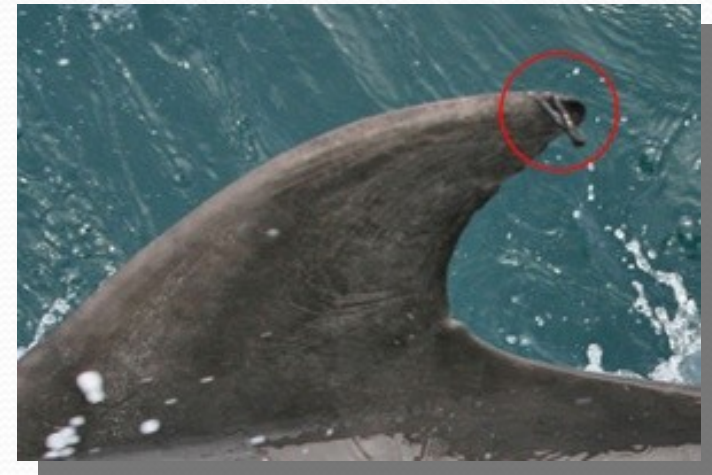
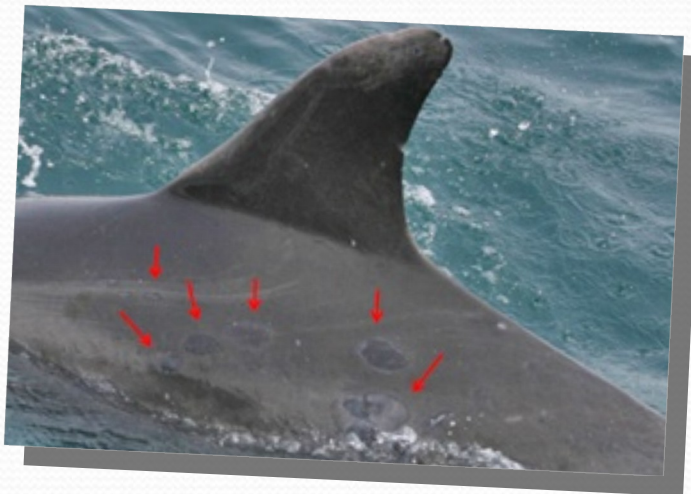


PLENILCI

- Najpogostejši plenilci so morski psi. Mnogi živi delfini pa nosijo tudi brazgotine in poškodbe, ki so posledica tovrstnih napadov (delfini pogosto preživijo napade)
- vrste, ki so za delfine nevarne, so predvsem beli morski volk, morski bik, morski tiger in temni morski pes
- ponekod se delfini in morski psi medsebojno prenašajo, predvsem pri tistih vrstah morskih psov, ki se z delfini ne hranijo
- v nekaterih območjih, kjer delfini živijo, morskih psov sploh ni
- obstajajo tudi zapisi napadov delfinov na morske pse
- če se počutijo ogrožene, delfini ponavadi pobegnejo s kraja, kjer se je pojavil morski pes.
- odrasli delfini morskemu psu grozijo s sunkovitimi gibi in agresivno držo ter ga tako skušajo odgnati
- v nekaterih delih sveta so lahko plenilci velikih pliskavk in drugih delfinov tudi orke

BOLEZNI

- Ker so delfini sesalci, jih pogosto lahko doletijo podobne ali celo enake bolezni, kot nas. Delfini so tako pogosto izpostavljeni boleznim, ki jih povzročajo bakterije, virusi in glivice
- pogoste bolezni pri delfinih so pljučnica, okužbe podobne kozam, glivična obolenja, čiri in razjede na želodcu ali črevesju, hepatitis, obolenja trebušne slinavke, itd.
- Pri delfinih so pogosti tudi notranju ali zunanji paraziti



OGROŽENOST

- Tem posebnim bitjem največjo nevarnost povzroča človek:
 - spušča nevarne kemikalije v morje in reke
 - ogromno ribičev ubije delfina, ker “kradejo tune” (delfini se namreč zadržujejo v enakih področjih kot rumenoplavute tune)
 - na Japonskem jih ubijajo zaradi hrane



SPANJE

- Za razliko od mnogih drugih živali, morajo biti delfini med dihanjem zavestni. Zato torej ne morejo zaspiti globokega spanca, saj bi se tako zadušili. To so “rešili” s tem, da pustijo spati samo eni polovici možganov naenkrat. Med spanjem tako počnejo naslednje stvari:
 - plavajo zelo počasi ali pa ležijo na dnu in se občasno dvignejo po zrak
 - “lebdijo” na gladini vode tako, da so zunanje dihalne površine zunaj



no oko



ZANIMIVOSTI

- zanimivost je tudi, da so delfini najsorodnejši nilskim konjem, kravam in kamelam
- delfin v grščini pomeni “riba z maternico”
- mladiči se skotijo z repom naprej, da ne utonejo



VIRI

- <http://svetcudes.wordpress.com/2010/02/22/v-kraljes-tvu-delfina/>
- <http://www.morigenos.org/index.php?path=Tursiops>
- google slike



HVALA ZA POZORNOST